

на інше підприємство, в установу, організацію, але в тій самій місцевості на строк до одного місяця.

Тобто, законодавець для роботодавця встановлює альтернативний вид поведінки та можливості дотримання основоположних трудових прав без болючих втрат та зменшення заробітної плати для працівника, можливості збереження робочих місць.

Відповідно до Закону № 530 від 17.03.2020 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню й поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» введення карантину віднесено до форс-мажорних обставин, тобто обставин непереборної сили.

Ст. 113 КЗпП, визначає, що час простою не з вини працівника, в тому числі на період оголошення карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України, оплачується з розрахунку не нижче від двох третин тарифної ставки встановленого працівникові розряду (окладу).

Але, аналізуючи Закон № 530, то саме ним внесено зміни до ст. 84 КЗпП та зазначено, що у разі встановлення Кабінетом Міністрів України карантину відповідно до Закону України "Про захист населення від інфекційних хвороб" термін перебування у відпустці без збереження заробітної плати на період карантину не включається у загальний термін, встановлений частиною другою цієї статті

Як, правило роботодавці на власний розсуд тлумачать зазначену норму права та змушують працівників надавати заяву про відпустки без збереження заробітної плати на невизначений термін. Зазначені дії як самих працівників так і роботодавців повністю нівелюють основоположні засади дотримання та гарантування соціальних та трудових прав.

Але, запровадження простою на підприємстві будь-якої форми власності жодним чином не звільняє роботодавця нараховувати та виплачувати заробітну плату.

Частинами 1, 7 ст. 43 Конституції України встановлено, що кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується.

Отже, права працівників на своєчасне отримання винагороди за виконану роботу є гарантованим та непорушним. Держава гарантує та покладає обов'язок на підприємства будь-якої власності, у тому числі, які перебувають в стані простою на час карантину виплачувати працівнику компенсацію з розрахунку не нижче від двох третин тарифної ставки встановленого працівникові розряду (окладу).

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Конституція України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141. Режим доступу// <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Кодекс законів про працю// ВВР, 1971, додаток до № 50, ст. 375. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
3. Лист Мінсоцполітики від 04.10.2013 р. N 179/06/186-13. Режим доступу//https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v179_739-13#Text.

4. Закону № 530 від 17.03.2020 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню й поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)»// (ВВР), 2020, № 16//Режим доступу//<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/53020?find=1&text=%D0%BE%D0%B1%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8#Text>.

5. Порядку про надання допомоги, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України 07.03.2013 № 103./Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0756-13#Text>.

*Веретянніков Володимир Олександрович,
здобувач Луганського державного університету
внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*

ПРОВОКАЦІЯ ЗЛОЧИНУ В ПРАКТИЦІ ЄСПЛ: ОГЛЯД ПРАВОВИХ ПОЗИЦІЙ

Незважаючи на критичну оцінку Європейським судом з прав людини (далі – ЄСПЛ або Європейський суд) провокаційної поведінки правоохоронців, яка полягає у підбурюванні осіб до вчинення злочинів, питання допустимості провокації як методу протидії зокрема корупційним деліктам час від часу постає і в політикумі, і в фаховому середовищі. Частково, і особливо в нашій державі, це пов'язується з ідеєю залучення до антикорупційної діяльності інститутів громадянського суспільства як чинник підвищення ефективності такої діяльності [1, с. 14-15].

Із системного аналізу відповідної практики ЄСПЛ випливає, що при визначенні того, чи мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. (право на справедливий суд) у зв'язку з провокацією злочину, ЄСПЛ оцінює ситуацію на предмет наявності ознак підбурювання особи до скоєння злочину співробітниками правоохоронних органів.

Так, Європейський суд неодноразово у своїх рішеннях наводив визначення провокації, зокрема, дане ним у справі «Раманаускас проти Литви»: провокація з боку поліції відбувається в тих випадках, коли співробітники правоохоронних органів або особи, які діють за їх дорученням, не обмежуються розслідуванням злочинної діяльності переважно пасивно, а впливають, підбурюють до вчинення злочину, яке інакше не було би вчинене, з метою встановлення факту злочину, тобто для отримання доказів його здійснення й ініціювання кримінального переслідування [2].

При визначенні того, чи обмежилися співробітники правоохоронних органів переважно пасивним встановленням обставин ймовірного злочину, ЄСПЛ вивчає два фактори в їхній сукупності: 1) наявність підстав для здійснення відповідних заходів; 2) роль співробітників правоохоронних органів у вчиненні злочину.

Також варто наголосити на тому, що відповідно до сформованої позиції ЄСПЛ наявність державного інтересу не можна використовувати для обґрунтування доказів, здобутих у результаті поліцейської провокації. Адже застосування таких доказів наражає обвинуваченого на ризик остаточно позбутися справедливого судового розгляду. Законодавство не повинне дозволяти використання доказів, здобутих унаслідок підбурювання з боку державних агентів. В іншому випадку законодавство не відповідає принципу справедливого судочинства [3].

Далі в тезисному режимі пропоную стислий огляд двох рішень ЄСПЛ, якими, поміж інших рішень, було встановлено факт провокації до вчинення злочину з боку поліції, і в яких вироблені Судом правові позиції стали переконливими орієнтирами для розвитку кримінального права в частині тлумачення ознак провокації злочину.

1. У рішенні від 9 червня 1998 року у справі «Тейксейра де Кастро проти Португалії» ЄСПЛ зазначив, що в Конвенції відсутні положення, які забороняють використовувати анонімну інформацію на стадії розслідування кримінальної справи там, де характер злочину цього потребує; проте подальше використання зазначеної інформації судом для встановлення вини особи – це зовсім інше питання. Наявністю суспільного інтересу не можна виправдати використання доказів, здобутих шляхом підбурювання з боку поліції.

У цій справі Європейський суд зробив висновок про те, що двоє поліцейських не обмежилися пасивним розслідуванням злочинної діяльності заявника Тейксейра де Кастро, а навпаки, спонукали вчинити злочин.

Ураховуючи ці обставини, Суд дійшов висновку про те, що працівники поліції вийшли за межі функцій негласних агентів і своєю поведінкою спровокували злочин, а тому немає жодних підстав вважати, що без їхнього втручання злочин було би вчинено. Це втручання та його використання у цьому спірному кримінальному провадженні означало, що з самого початку заявник був позбавлений права на справедливий судовий розгляд. Отже, мало місце порушення п. 1 ст. 6 Конвенції [4].

2. Рішення від 15 грудня 2005 року у справі «Ваньян проти Росії». У ситуаціях, коли дії таємних агентів спрямовані на підбурювання злочину, і немає підстав вважати, що він був би вчинений без їхнього втручання, це виходить за межі розуміння таємного агента і може вважатись провокацією. Таке втручання і його використання під час розгляду кримінальної справи може непоправно підірвати принцип справедливості судового розгляду. ЄСПЛ визнав, що у цій справі міліція не обмежилася лише пасивним розслідуванням злочинної діяльності заявника; відповідно суд дійшов висновку про те, що міліція спровокувала злочин. Таким чином, втручання міліції і використання отриманих в результаті цього доказів для порушення кримінальної справи відносно заявника непоправно порушило принцип справедливості судового розгляду [5].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Дудоров О.О. Про перспективи законодавчого унормування провокаційної поведінки та її правових наслідків. *Вісник Асоціації кримінального права України*. 2020.

№ 2(14). С. 14–56. URL: <http://vakp.nlu.edu.ua/article/view/217578/0> (дата звернення: 25.12.2020).

2. Ramanuskas v. Lithuania, no.74420/01, ECHR 2008.

3. Франків В. Як відрізнити провокацію злочину від правомірної діяльності та коли можна використовувати цей аргумент для захисту. *Закон і Бізнес*. 25 квітня – 1 травня 2020 р. № 16. URL: https://zib.com.ua/ua/142394-yak_vidrizniti_provokaciyu_zlochynu_vid_pravomirnoi_diyalnos.html (дата звернення: 25.12.2020).

4. Teixeira De Castro v. Portugal, no. 44/1997/828/1034, ECHR 1998.

5. Vanyan v. Russia, no. 53203/99, ECHR 2005.

Власенко Яна Володимирівна

Викладач Прилуцького агротехнічного коледжу

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ: ШЛЮБ. СІМ'Я. СІМЕЙНІ ВІДНОСИНИ. ГЕНДЕРНА ПОЛІТИКА У СОЦІАЛЬНО – ПРАВОВОМУ ПРОСТОРИ

Найважливішими об'єктами вивчення є шлюб і сім'я. Шлюб – це соціальна форма відносин між чоловіком і жінкою, яка історично змінюється. Через шлюб суспільство впорядковує і санкціонує їх статеve життя, встановлює подружні і батьківські права й обов'язки.

Мета дослідження: з'ясувати поняття «шлюб», «сім'я», визначити їх соціальні та правові сторони; розглянути соціальну структуру функції, причини нестабільності сім'ї; розвивати причинно-наслідкове мислення, пам'ять, уявлення, світогляд, щодо місця сім'ї у суспільстві і ролі особливості в сім'ї; виховувати у студентів дбайливе ставлення до сім'ї, майбутнього подружжя, батьків і матерів.

Розкриття змісту гендерства, його мети, принципів світової гендерної політики та особливостей її прояву на Україні, ознаки гендерської дискримінації, форм його прояву в українському суспільстві, дається характеристика такому соціальному явищу як насилля в сім'ї: визначаються поняття, його види, методи профілактики.

Актуальність: дана робота містить методичний матеріал, лекції, виховні години, які допоможуть молоді створити міцну і стабільну сім'ю.

В контексті поєднання начальних лекцій і виховних годин правого всеобучу досліджуються проблеми сім'ї, шлюбу, сімейних стосунків, розлучень в українському суспільстві.

Об'єктом: найважливішими об'єктами вивчення є шлюб і сім'я, рівність прав чоловіка та жінки.

Предмет: сімейно - шлюбні стосунки, права та обов'язки подружжя, проблема гендерної рівності в Україні.

Для вирішення поставлених завдань передбачається використати такі **методи дослідження:** теоретичні (аналіз, синтез, узагальнення, систематизація